

Aktiviteti 19.3

Siguria elektrike

Aftësitë

A03.1 Të tregohet se dini të përdorni teknikat, aparatet dhe materialet në mënyrë të sigurt (përfshirë këtu ndjekjen e një radhe instruksionesh aty ku duhet).

Do të mësoni mbi rreziqet e rrymës.

Masa sigurie

Gjatë kryerjes së eksperimentit të dytë vishni syze sigurie. Leshi i çelikut nxehtet e mund të digjet apo të lëshojë shkëndija kur në të rrjedh rrymë. Vendoseni mbi një mbajtëse që duron nxehtësinë. Po qe se ai shkëlqen fort, shkrin, lëshon shkëndija apo digjet, ulni tensionin e burimit.

Sa përcjellës jeni?

Përcjellshmërinë tuaj mund ta testoni pa rrezikuar, me anë të një multimetri. Ky bën që të kalojë një rrymë e vogël përmes objekteve që lidhen në терминаlet e tij. Meqë si burim i tij shërben një bateri, nuk mund të merrni goditje elektrike nga rryma.

- 1 Vendoseni multimetrit në regjimin e matjes së rezistencës. Në secilën dorë kapni një terminal të multimetrit. Ai do të tregojë sa është rezistenca e trupit tuaj, kur rryma rrjedh nëpër një krah, në kraharror e nëpër krahun tjetër. Ndonëse lëkura është izolatore e mirë, kur rryma hyn në trupin tuaj, ajo rrjedh lehtësisht në të, pasi lëngjet e trupit janë përcjellëse.
- 2 Njomni lëkurën dhe përsëritni eksperimentin. A ndryshon rezistenca juaj?
- 3 Tani me secilin nga терминаlet prekni veshët tuaj, që të matni rezistencën e kokës. Rryma nuk mundet të depërtojë në kockat e kafkës. (Kjo nuk do të thotë se brenda kokës ka vakuum!) Si ndryshon rezistenca juaj?

Mbinxehja

Tani mund të vërtetoni efektin ngrohës të rrymës.

- 1 Merrni disa fije lesh çeliku, në mënyrë që ato të formojnë një shtëllungë të rrallë. Vendoseni atë mbi një mbajtëse që duron nxehtësinë.
- 2 Lidhni kapëset krokodil në skajet e shtëllungës.
- 3 Sigurohuni që tensioni është 0 V dhe lidhni burimin te kapëset krokodil.
- 4 Vendosni syze mbrojtëse.
- 5 Gradualisht ngrini tensionin e burimit. Duhet të shihni se fijet e çelikut nisin të shkëlqejnë dalëngadalë. Ato mund edhe të shkrijnë.